

BİLİŞİM SEKTÖRÜNÜN BİLGİSAYAR TEKNOLOJİLERİ BÖLÜMÜ MEZUNLARINDAN BEKLENTİLERİ

Öğr. Gör. Mehmet Bilal Er
Harran Üniversitesi
bilal.er@harran.edu.tr

Öğr. Gör. Alper Tunga, Özgüler
İnönü Üniversitesi
alpertunga.ozguler@inonu.edu.tr

Özet

Büyük bir hızla değişim gösteren dünyamızın evrensel gelişme aracı bilişim teknolojileri olmuştur. Sektörde bu hızlı değişime ayak uyduran kalifiyeli teknik elemanlara olan ihtiyaç sürekli artmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Güneydoğu Anadolu bölgesinde ki bilişim sektörünün Meslek Yüksekokulu Bilgisayar Teknolojileri Bölümü mezunlarından beklentileri ve katkıları araştırılmıştır. Bölgenin bilişim toplumuna dönüşümün gerçekleşebilmesi, bölge ve bölge insanına ekonomik ve sosyal katkı sağlayacaktır. Bölgedeki sektörle ilgili firmalarla görüşülüp ve anketler düzenlenerek sektör ve bölgenin ihtiyaçları değerlendirilip meslek yüksekokulu mezunu öğrencilerinden beklentilerinin neler olduğu tespit edilmiştir. Toplam 19 sorudan oluşan anket 40 firma yetkilisine yöneltilmiştir.

Çalışma sonuçlarından istatistiksel veriler elde edilerek sonuçlar değerlendirilerek yorumlanmıştır. Sektöre uygun yazılım geliştirebilecek teknik elemanlara ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Meslek yüksekokulu mezunlarının ihtiyaçları karşılayacak düzeyde yazılım üretmediği ve sektördeki firmaların bu hizmetleri dışarıdan temin etmek zorunda kaldıkları belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Bilişim Sektörü, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, Meslek Yüksekokulu, Yazılım.

EXPECTATION OF IT SECTOR FROM DEPARTMENT OF COMPUTER TECHNOLOGY STUDENTS

Abstract

Depending on the rapidly improving technology, information Technologies have started to play a crucial role across the globe. In this sector, there has always been a need for gifted technical staff who are able to keep up with this quick improvement. In this research, we examined what South Anatolia region information sector expects from the graduated students of the vocation schools and how these graduated students may contribute to this sector. If we are able to transform the region into the information society, it would help that region to enhance economically and socially. For this reason, we discussed about the issues with the firms that operate in the region. In addition to that, we conducted a detailed survey and we determined what the basic needs are in the region. Also, we decided what the expectations of these firms from graduated vocation school students are. Our survey, which is sent to forty companies, is made up of twenty questions.

We evaluated the results and we draw some statistical conclusions from these results. As a result, we realized that there is a great deal of need for gifted technical staff who are eligible for developing software. Therefore, we deduce that graduated students from vocation schools are not able to meet the needs for the software development. Hence, it is resulted that these companies would need to obtain these employers out of the region.

Keywords: Information Sector, Computer Technological Department, Vocation High school, Software.

GİRİŞ

Teknolojinin gelişmesi, ülkelerin refah düzeylerinin daha iyileşmesi ve kalifiyeli personellerin iş istihdamına kazandırılması bakımından Bilgi ve İletişim teknolojilerine olan önem giderek artmaktadır. Dünyada ve ülkemizde Bilgi ve İletişim Teknolojileri sektöründe nitelikli işgücü gereksimi ve buna bağlı olarak yeni meslek dalları ortaya çıkmaktadır. Bilgi ve İletişim Teknolojileri alanında nitelikli personellerin yetiştirilmesinde, bu alanda eğitim faaliyetlerinde bulunan programlarının kapsamını ortaya çıkan yeni meslek dallarını da dikkate alarak ve sektörün ihtiyacını ve talebini karşılayabilecek şekilde düzenlenmesi son derece önemlidir.

Günümüzde bilişim teknolojisinin büyük bir hızla gelişmesine bağlı olarak işletmelerinde sektörde devam edebilmeleri için bilişim teknolojilerini kullanmaları kaçınılmaz hale gelmiştir. Bilişim teknolojilerinin en temel unsuru olan Bilgisayar teknolojisi; yazılım geliştirme, donanım kontrolü, bilgisayar yönetimi ve bakımı, veri tabanı yönetimi, ağ kurulumu ve yönetimi gibi alanları kapsamaktadır (Çöğürçü, Atik ve Çakmak, 2009). Bilgisayar Teknolojileri Bölümünde öğrenim gören öğrenciler bu alanlarda hem teorik hem de uygulamalı olarak eğitim alırlar. Bu bölümlerden mezun olan öğrenciler edindikleri bilgiler ve becerileri doğrultusunda bilişim sektöründe çeşitli görev alırlar.

Bu bölümlerde okutulan, algoritma geliştirme ve programlama, algoritma analizi ve tasarımı, işletim sistemleri, görsel programlama, bilgisayar ağları, veri tabanı yönetimi, yazılım kurulum ve yönetimi, web teknolojileri, internet programcılığı, nesne tabanlı programlama, sunucu işletim sistemi, bilgisayar grafikleri ve mesleki yabancı dil dersleri programın temel dersleridir.

Bilgisayar Teknolojileri bölümlerinden mezun olan öğrenciler sektörde bilgisayar teknikeri olarak unvan alırlar. Sahip oldukları yetenek ve kendilerini geliştirme durumlarına göre bu kişiler; yazılımcı, sistem uzmanı, bilgisayar operatörü, veri tabanı yöneticisi, web programcısı, grafiker, ağ yöneticisi olarak çalışabilirler.

Günümüzde her alanda olduğu gibi bilişim sektöründe de kalifiye elemanlara olan ihtiyaç hızla artmaktadır. Bu da meslek yüksekokullarına gereksinimi ve ilgiyi arttırmaktadır. (Karal ve Timuçin, 2010). Meslek yüksekokullarının amacı, sanayiye ve iş hayatına mesleki alanda yeterli bilgi ve donanıma sahip kalifiyeli insan gücünü yetiştirmektir. Bu bölümden mezun olan öğrencilerin yeterli donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Öğrenciler, üniversite hayatlarını nasıl değerlendirmişler, beklentileri neler, kendilerini hangi alanlarda geliştirmişler, kendilerini ve yeteneklerini ne kadar tanıyorlar bunlar bilişim sektöründe işveren firmalar için personel alımında çok önemli değerlendirme kriterleridir.

YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı, kamu ve özel sektörde faaliyet gösteren kuruluşların bilgisayar bölümü mezunu öğrencilerinin mesleki yeterlilik düzeyleri hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmak ve öğrencilere verilen eğitimden beklentilerini belirlemektir.

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, müdahale edilmeksizin kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008).

Çalışma Grubu

Araştırmanın Güneydoğu Anadolu bölgesinde faaliyet gösteren bilişim şirketleri ve kamuda çalışan yetkili kişilerden oluşmaktadır. Çalışmanın örneklemini, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bilişim

sektöründe aktif olarak faaliyet gösteren 40 firma olmuştur. Araştırmaya katılan firmalar isteğe bağlı olarak gelişi güzel örnekleme yöntemi ile seçilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Bilişim sektörünün meslek yüksekokulu bilgisayar teknolojisi bölümü öğrencilerinden beklentilerini belirlemek amacıyla, ülkemizde bulunan özel sektördeki işverenler ve kamudaki yetkili kişiler ile görüşülmüştür ve anket çalışması yapılarak meslek yüksekokullarından beklentilerin ne olduğu belirlenmiştir. 40 firmanın katıldığı, toplam 19 sorudan oluşan anket, 3'li likert ölçeğine göre hazırlanmış ve istatistiksel analizleri yapılmıştır.

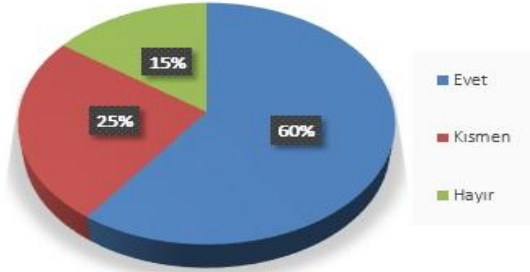
Verilerin Çözülmesi

Her soru için alınan sonuçlar grafikler halinde verilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Bilişim sektöründeki işverenlerin meslek yüksekokulu Bilgisayar Teknolojileri bölümü mezunlarına bakış açıları anket sonucunda ortaya çıkmıştır.

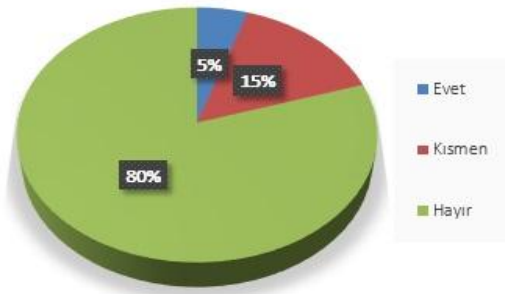
BULGULAR

Bilişim Sektörünün Bilgisayar Teknolojileri Bölümü Mezunlarından Beklentileri

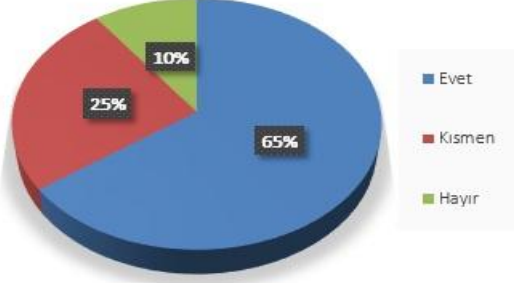
1. Piyasadaki mezun sayısının çok olması sizin için avantaj mı?

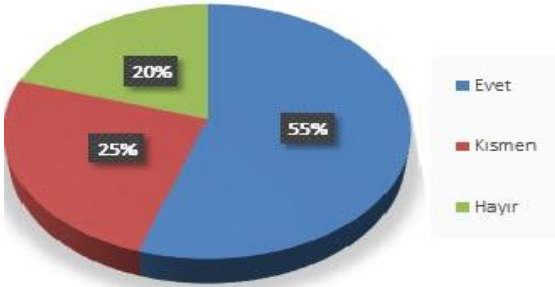
2. Meslek yüksekokullarından aldıkları eğitim piyasada iş bulma açısından yeterli görüyor musunuz?

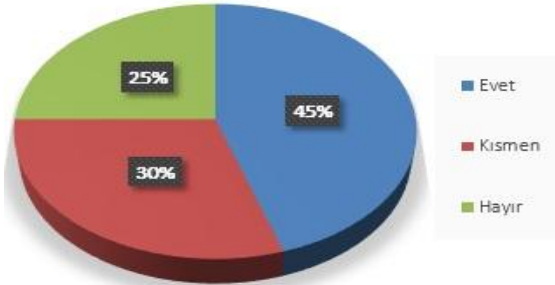
3. Yeni işe aldığınız personel için işe alıştırma dönemi uyguluyor musunuz?

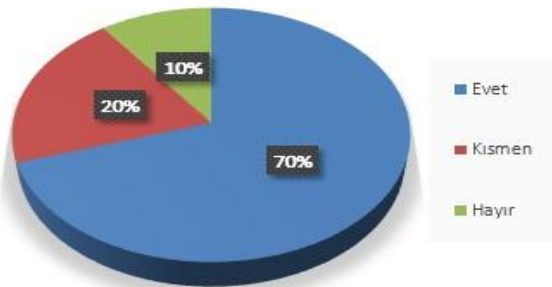
4. Meslek ile ilgili sertifikasının olması işe almanızda öncelik sağlıyor mu?

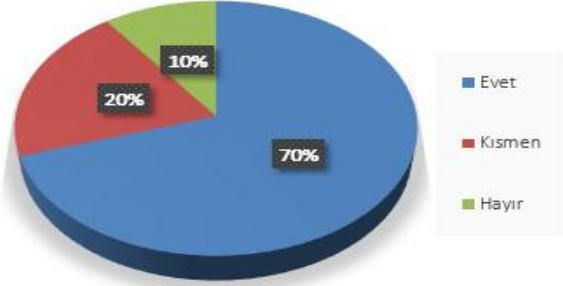
5. Kişilik özelliği işe almanıza etken mi?

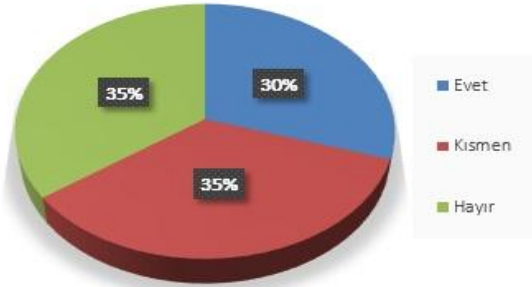
6. İş yerinizde staj yapması işe almanıza tercih sebebi mi?

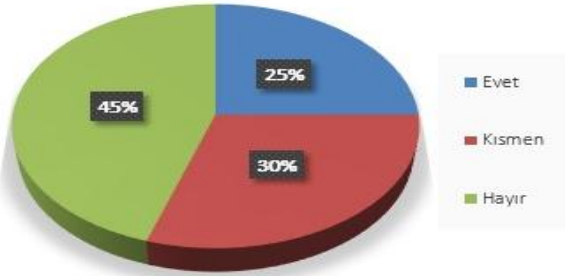
7. Yabancı dil bilmesi sizce önemli mi?

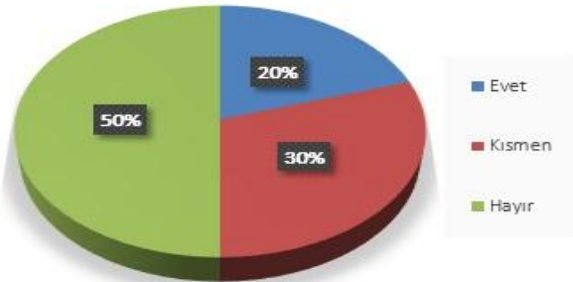
8. Yeni mezunlara güvenim tam diyebilir misiniz?

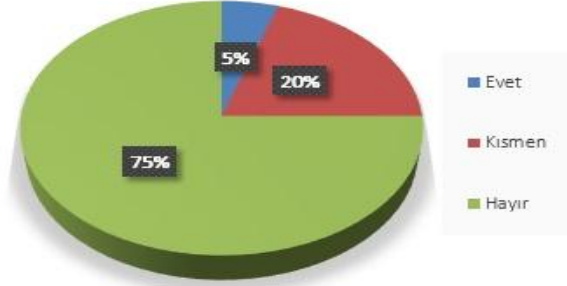
9. Meslek yüksekokulu mezunlarının çalışırken yaptıkları iş sizi tatmin ediyor mu?

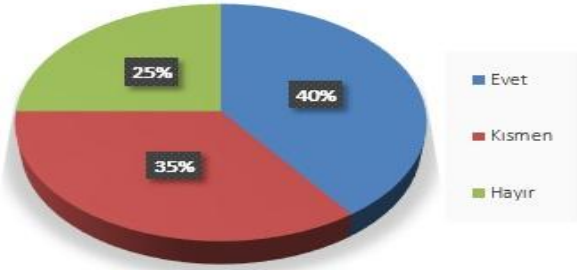
10. İş yerinize gelen stajyerlerden mesleki açıdan faydalanıyor musunuz?

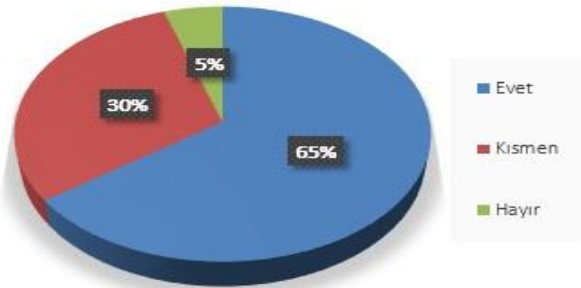
11. Yeni mezunların meslek bilgilerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

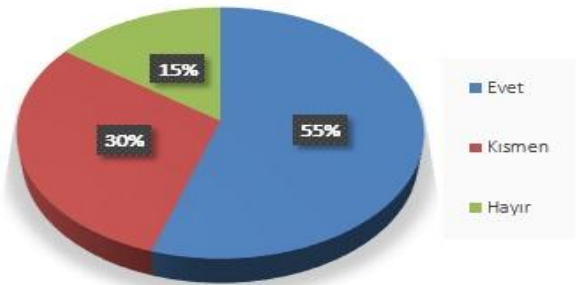
12. Erkekler için askerliğini yapması sizin işe almanız açısından önemli mi?

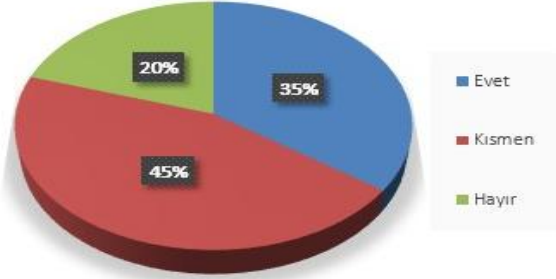
13. Bayan personel tercih eder misiniz?

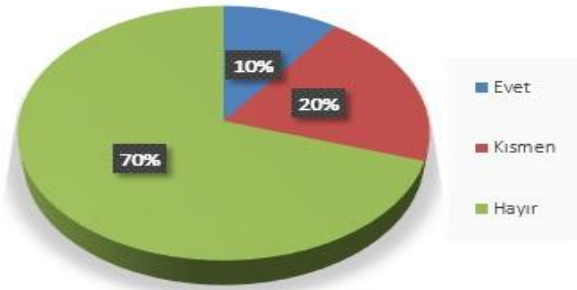
14. İşe alırken mülakat yapıyor musunuz?

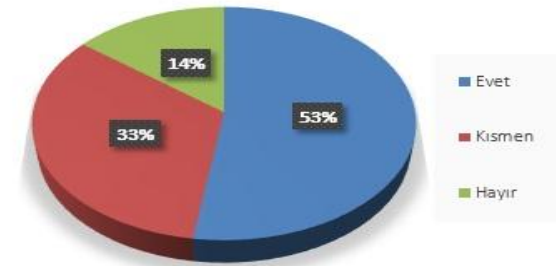
15. Meslek Yüksekokulunda anlatılan ders müfredatından haberdar mısınız?

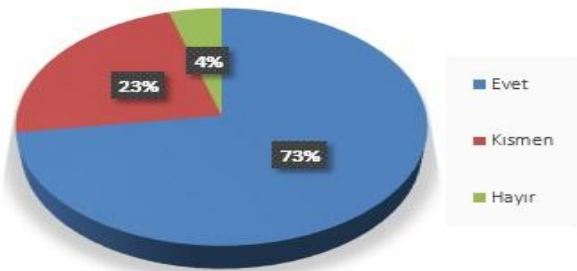
16. Meslek Yüksekokulunda okutulan müfredatın sektör ihtiyacını karşılayabildiğini düşünüyor musunuz?

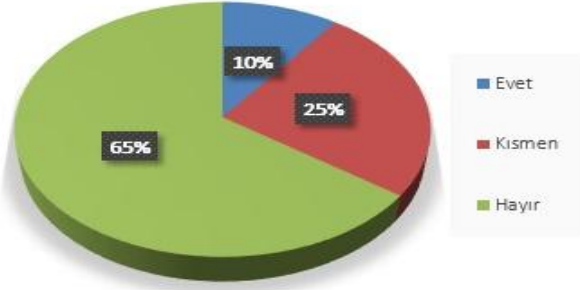
17. Sektör gözyle Meslek Yüksekokulların da görev yapan öğretim elemanlarının yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğunu düşünüyor musunuz?

18. Mezunların bir dalda uzmanlaşmasını ister misiniz? (Yazılım, Donanım, Sistem Uzmanı....)

19. Meslek yüksekokulların sektörün ihtiyaç duyduğu donanıma sahip olduğunu düşünüyor musunuz?

Ölçek için her bir maddeye verilen görüş kodları 1 ile 3 arasında değişmektedir. Aralıkların eşit olduğu varsayımından yola çıkılarak ağırlıklı ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0,67 olarak hesaplanmıştır(Göldağ, B., 2015).

Puan Aralığı = (En yüksek değer – En düşük değer)/3 = (3-1)/3 = 0,67

Bu durumda ağırlıklı ortalamaların değerlendirme aralığı aşağıdaki gibidir

1.00 - 1.67 : "Hayır"

1.68 - 2.34 : "Kısmen"

2.35 - 3.00 : "Evet"

Ölçek Maddeleri	\bar{x}	Sonuç
1. Piyasadaki mezun sayısının çok olması sizin için avantaj mı?	2.45	Evet
2. Meslek yüksekokullarından aldıkları eğitim piyasada iş bulma açısından yeterli görüyor musunuz?	1.25	Hayır
3. Yeni işe aldığınız personel için işe alıştırma dönemi uyguluyor musunuz?	2.55	Evet
4. Meslek ile ilgili sertifikasının olması işe almanızda öncelik sağlıyor mu?	2.35	Evet
5. Kişilik özelliği işe almanıza etken mi?	2.2	Kısmen
6. İş yerinizde staj yapması işe almanıza tercih sebebi mi?	2.6	Evet
7. Yabancı dil bilmesi sizce önemli mi?	2.6	Evet
8. Yeni mezunlara güvenim tam diyebilir misiniz?	1.95	Kısmen
9. Meslek yüksekokulu mezunlarının çalışırken yaptıkları iş sizi tatmin ediyor mu?	1.8	Kısmen
10. İş yerinize gelen stajyerlerden mesleki açıdan faydalaniyor musunuz?	1.7	Kısmen
11. Yeni mezunların meslek bilgilerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	1.45	Hayır
12. Erkekler için askerliğini yapması sizin işe almanız açısından önemli mi?	2.15	Kısmen
13. Bayan personel tercih eder misiniz?	2.6	Evet
14. İşe alırken mülakat yapıyor musunuz?	2.4	Evet
15. Meslek Yüksekokulunda anlatılan ders müfredatından haberdar mısınız?	2.15	Kısmen
16. Meslek Yüksekokulunda okutulan müfredatın sektör ihtiyacını karşılayabildiğini düşünüyor musunuz?	1.4	Hayır
17. Sektör gözüyle Meslek Yüksekokulların da görev yapan öğretim elemanlarının yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğunu düşünüyor musunuz?	2.39	Evet
18. Mezunların bir dalda uzmanlaşmasını ister misiniz? (Yazılım, Donanım, Sistem Uzmanı...)	2.69	Evet
19. Meslek yüksekokulların sektörün ihtiyaç duyduğu donanıma sahip olduğunu düşünüyor musunuz?	1.45	Hayır

Genel Ortalama: 2.112 Kısmen

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu anket çalışmasında görülmüştür ki meslek yüksekokulu Bilgisayar Teknolojileri Bölümü öğrencilerinin büyük bir kısmı bölgedeki bilişim sektörünün ihtiyaçlarını karşılayamayacak düzeydedir. Bölgedeki firmaların çoğu ihtiyaç duyduğu kalifiyeli elemanı ve hizmeti diğer bölgelerden sağlamaktadır. Bölgedeki bilişim sektöründeki İşverenler firmalar tarafından Bilgisayar Teknolojileri bölümü mezunlarının aldıkları eğitimlerin piyasada iş bulmaları açısından yeterli olmadıkları belirtilmiştir.

Firmalar Meslek Yüksekokulların da görev yapan öğretim elemanlarının yeterli bilgi ve beceriye sahip olduğunu fakat okutulan müfredatın sektör ihtiyacını karşılayabildiğini düşünmemektedirler. İşverenler bölgeden bu bölümlerden mezun olan öğrencilere tam olarak güvenemediklerini ve ihtiyaç duydukları hizmetleri gerek yazılılık gerek donanım olarak dışarıdaki bölgelerden temin ettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca bilişim sektörünün personelden en önemli beklentilerinden biriside güncel teknolojileri sürekli araştırıp öğrenebilme yeteneklerinin olmasıdır. Bunun için ilgili bölüm mezunlarından yeterli düzeyde yabancı dil bilmeleri beklenmektedir.

Bölgenin bilişim toplumuna dönüşümün gerçekleşebilmesi ve sektörün bölge ve bölge insanına ekonomik ve sosyal katkı sağlaması için Bilgisayar Teknolojileri Bölümü öğrencilerinin Yabancı dil belli ölçüde bilmeleri, bir dalda uzmanlaşmaları (Veri Tabanı, Yazılım Geliştirme, Web programlama, Ağ Yönetimi... vb.) sadece aldıkları eğitimle kalmayıp sürekli güncel teknolojileri takip etmeleri, İş hayatına hazırlık olan staj eğitimine gerekli özeni göstermeleri gerekmektedir.

Not: Bu çalışma Antalya'da 18-20 Mayıs 2017 tarihlerinde düzenlenen 8'inci Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresinde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Çoğürücü İ ., Atik, E. T. & Çakmak V. (2009). Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin istihdam edilebilme yeteneğinin geliştirilmesi üzerine bir inceleme: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Örneği. *I. Uluslararası 5.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sempozyumu*, Konya, 1761-1770

Göldağ, B. (2015). *Orta Öğretim Kurumlarında Okul Kültürü Yoluyla Değerler Eğitimi (Malatya İli Örneği)*, Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.

Karal, H. & Timuçin, E. (2010). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmenliği bölümleri mezunların sorunları ve çözüm önerileri. *Panel raporu. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 16(2), 277-299.

Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (17. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2003). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.